

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nagypiac tér 14. Telefon: 380

Ára 1 lej

IV. évfolyam 104 sz.

1935 APRILIS 14

Vasárnap

Támadó félnek tekintik Németországot, ha újabb szerződésszegést követ el

A német sajtó állhatatosan hangoztatja, hogy Németország tovább halad a maga útján

Strésa, április 12.

A stresai tanácskozásokat tegnap délután öt órakor folytatták. Ezeken a tanácskozásokon a három miniszerelnök és külügy miniszter s az államok két-két delegátusa vett részt, míg a többiek a szomszédos szobákban várták, hogy időnként bekérjék őket a tanácskozásra.

Mac-Donald Anglia álláspontját ismertette. Anglia hajlandó közösséget vállalni a biztonság megszervezésére, ha ez a megszervezés a Népszövetség keretén belül történik. Kívánja azonban,

a fegyverkezések megállítását és az ellenőrzést.

Laval francia külügyminiszter a Népszövetséghez benyújtott emlékiratot ismertette. Francia körökben nem titkolják azt a reményt, hogy a francia emlékiratot Olaszország és Anglia is támogatni fogja.

Ebben az esetben könnyen bekövetkezhet hétfőn Németország erkölcsi elitélése.

A pénteki tárgyalásokat nagy érdeklődés előzi meg, mert Ausztria függetlenségének és a kis államok felfegyverzésének ügye kerül megvitatásra. Anglia az egyenlő elbánás híve, de Franciaországnak bizonyos kikötései vannak.

London, április 12.

Az angol lapvélemények kedvezően állítják be az első nap tárgyalásainak eredményét. A Times szerint az első nap általánosan kielégítő és biztató volt. A lap úgy tudja, hogy a francia emlékiratnak még nincs meg a végleges szövege, de a franciák különösen azt szeretnék megállapítani,

mi történik, ha Németország újabb megszegné a szerződéseket.

A Matin szerint a franci külügyminiszter szeretné a szerződésszegő államot

a támadó féllel egyenlő elbánásban részesíteni.

Az Oeuvre azt a meglepő hírt jelenti, hogy Strésában elvetették a francia emlékiratot, mert erősnek találták.

A munkáspárti Daily Herald szerint meg kell erősíteni a Népszövetséget, mert csak így lehet megtalálni a biztonságot. A lap szerint azonban mindenképpen lehetővé

kell tenni Németország későbbi csatlakozását és a Népszövetségben is biztosítani kell helyét.

Strésa, április 12.

A strézai körökben a hangulat a tegnapi esti nyilatkozat után mintha valamivel derültebb lenne, bár a kívülállók nem tudnak semmiféle eredményről, vagy olyanról, ami eredményt hozhatna.

A Times nem látja kizártnak, hogy a népszövetség ülése után a három nagyhatalom újabb tanácskozásra ül össze, amelybe bevonják Németországot is, esetleg Lengyelországot és a

szovjetet.

A francia sajtó bizakodó hangú. Bizik abban, hogy a hármass találkozó olyan értelmű egyezményre fog végződni, amely Németországot meghajlásra kényszeríti. Ugyanakkor írja, hogy Németország visszafogadását a Népszövetségbe feltételekhez kell kötni.

Ennek ellenkezőjeként a német sajtó tartózkodó magatartást tanúsít és azt írja, hogy számolni kell a strézai konferenciával, mert van, de ez nem jelenti azt, hogy a német nép ne folytassa megengedhetetlenul útját előre. Németországot semmi nem tántoríthatja el útjából.

Két év alatt hajtják végre az olasz légi fegyverkezés hatéves tervét

Róma, április 12.

Olaszország jegyzéket intézett a Népszövetség főtávkárságához, melyben a legutóbbi abesszin jegyzéket pontatlannak és elfogultnak jelenti ki. Az olasz kormány azonban ennek dacára hajlandó magát egy döntőbíráskodás határozatának alávetni.

Az olasz törvénytárban rendelet jelent meg, amely 1200 millió lirát szán az olasz légi flotta felépítésére. Eredetileg hat esztendő alatt akarták ezt a tervet keresztülvinni, de Mussolini rendeletére most 1937 végéig befejezik a munkálatokat.

Lemondott Radu Irimescu légügyi alminiszter

Bucuresti, április 12.

Radu Irimescu légügyi alminiszter lemondott. A lemondás okát azokban a sorozatos támadásokban látják, melyet Radu

Irimescu ellen az utóbbi hetekben intéztek. Irimescu állítólag a Resita műveknél kap igazgatói állást.

Egymásba futott az autó és gyorsvonat; huszonhárom gyermek szörnyethalt

Newyork, április 12

Racevill városban borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Egy gyermekekkel megrakott társasgépkocsi elüldött egy gyorsvonatot.

Huszonhárom gyermek szörnyethalt a többi megsebesült. Nem egynek az állapota aggodalomra ad okot. A borzalmas szerencsétlenség okának kiderítésére szigorú vizsgálat indult.

A husvéti 300 nyereményes tombola 16. száma

Megszavazta a szenátus a közigazgatási törvényjavaslatot

Binder szász szenátor a kisebbségi nyelvhasználat mellett szólalt fel

A szenátus tegnapi ülésén a közigazgatási törvény vitája során felszólt Binder Vilmos németpárti szenátor, aki többek között a következőket mondta:

— Nekünk kisebbségieknek mindig megvolt a jogunk, hogy nyelvünket használjuk és ezt a jogunkat mindig gyakoroltuk is. Kérjük, hogy engedjék meg az etnikai kisebbségeknek a szabad nyelvhasználatot.

Ezután Binder kérte ama rendelkezés törlesztését, hogy csak azok választhatók tanácsagnak, akik románul írni, olvasni tud-

nak. Rámutatott arra, hogy ez a kérdés szoros összefüggésben van a most tárgyalás alatt levő törvény 135 és 165 paragrafusával, amelyek előírják, hogy a tanácskozási nyelv a közigazgatásban csakis román lehet.

Ajmanesti előadó válaszában kijelenti, hogy nem engedhető meg az, hogy Románia közigazgatásában más nyelven beszéljenek, mint románul.

Végül is a szenátus megszavazta a törvényjavaslatot.

Volt belügyminiszterek egymásközt

Agyonlőtte a szenátusban Uruguay egyik volt belügyminisztere a másikat

Montevideo, április 12.

Az Uruguay-i szenátus tegnapi ülése igen feszült hangulatban kezdődött. Egy mást érték a hevesnél hevesebb viták, amelyeknek során később tettegességre került a sor. A veszekedés és verekedés hevében

Gigliani szenátor, Uruguay volt belügyminisztere revolvért rántott és háromszor rálőtt Micheli szenátorra, aki már szintén belügyminisztere volt a délamerikai köztársaságnak.

A golyók azonnal megölték Micheji szenátort. Gyilkosát letartóztatták.

Megismétlődik a „Titanic” katasztrófája?

Jégheggyel ütközött össze egy angol gőzös

Newyork, április 12.

A „New Foundland” nevű angol hajó rádióosztájtja SOS jeleket fogott a „Towerbridge” nevű szintén angol hajóról. A jelzés után érintkezésbe lépett a veszélyben levő rádióosztájtjával, aki közölte, hogy a „Towerbridge” egy jégheggyel ütközött össze

és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy veszély fenyegeti az egész hajót. A „New Foundland” teljes gőzzel a veszélyben levő hajó felé indult. Ujabb jelentés szerint a megsérült hajó belsejébe a víz már kezd beszivárogni.

Hogyan vehetjük igénybe a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményeit?

(Budapesti tudósítónktól:) A budapesti sajtóban állandóan visszatérő híradások lát hatók, amelyekből meg tudjuk, hogy a magyar ipar árumintavásárját május 3-án nyitják, hogy a vásáron ez évben újból fokozottan vonulnak fel a kiállítók, hogy a vásár területe is megnagyobbodott és hogy a látogató közönség a vásárigazolvány alapján ez évben egy teljes hónapig utazhat 50 százalékos utazási kedvezménnyel.

Tekintve, hogy a Nemzetközi Vásárra mi lapunk olvasói is tömegesen fel szoktak utazni, munkatársunk felkereste a vásár rendezőségét, hogy megtudja milyen feltételek érvényesek azok számára, akik a kedvezményt igénybe óhajtják venni de a külföldről utaznak Budapestre.

Megtudtuk, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai 26 országban biztosítanak utazási kedvezményt, amelyek feltételei azonban országáról-országra változnak. Felsoroljuk itt azokat a kedvezményeket, amelyek az egész magyar nyelvterületen elterjedt lapunk olvasóit érdekelhetik.

Elkezdjük a magyar kedvezménnyel, mely lényegileg két részből áll. Magyarországon a vásárigazolvánnyal április 23-tól május 13-ig lehet Budapestre utazni, vissza-

felé ugyanez a kedvezmény május 3-tól május 23-ig érvényes. A kedvezmény mértéke mind a két esetben külön-külön 50 százalékos. A vásárigazolvány vizummentes határátjépésre is jogosít.

Csehszlovákiában 33-os utazási kedvezmény áll a vásárigazolvány alapján rendelkezésre. A kedvezmény úgy az oda-mint a visszautazásra szól. Érvénye április 24-én kezdődik és május 22-ig bezárólag.

Románia csak a visszautazásra érvényes 50 százalékos jegykedvezményt ad. A kedvezményt azok vehetik igénybe, akik április 27-től kezdve utaztak Budapestre, vásárigazolványukat ennek igazolására az indulási állomás jegypénztáránál lebélyegezték és május 3-19. között utaznak vissza az eredeti indulási állomásra. A visszautazásnál fel kell mutatni a felutazásnál az országhatárig váltott teljes áru jegyet, mely a vásárigazolvánnyal együtt igazolja az 50 százalékos kedvezményre szóló jogosultságot.

A kedvezmény igénybevétele — mint már mondtuk — a vásárigazolvány felmutatásához van kötve. A vásárigazolvány már hetek óta beszerezhető minden nagyobb városban létesített vásári tb. képviselőknél, vásárigazolvány árusító helyeknél és a menetjegyirodáknál, valamint a Wagon-Lit társaságnál.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

16

Aki 40 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a 300 nyereséges husvét tombolán

1935 április hó.

Nem szabad banketteket rendezni az állam költségén

Bucuresti, április 12.

A belügyminisztérium körrendeletét bocsátott ki, amelyben újból nyomtatékosan megtiltja azt, hogy az állam számájára ebédeket s banketteket rendezzenek. Amennyiben ilyen banketteket rendeznének, úgy ez az illető prefektusnak vagy primárnak kell kifizetnie.

Német kémeket tartóztattak le Párisban

Páris, április 12.

A Le Matin párisi lap írja, hogy Párisban letartóztattak egy Bernhuber nevű embert, akiről kiderült, hogy egyike a legveszedelmesebb német kémeknek. A kémeket éppen akkor sikerült elcsípní, amikor fontos okiratokat vett át egy ismeretlen embertől.

— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfuvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a hosszú idő óta fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik.

A letartóztatott Coroiu — nem Coroiu?

Bucuresti, április 12.

Az egyik bucurestii lap feltűnést keltő hírt közöl. A lap szerint ugyanis

nem Coroiut fogták el Botosani mellett, hanem egy hozzá hasonló Harlau községbeji fiatalembert, aki jó pénzért vállalkozott arra, hogy elfogja magát a bandita helyett.

A hír az egész országban nagy feltűnést keltett, de valószínűnek tartják, hogy csupán misztifikációról van szó.

Bizományosainkhoz!

Felkérjük azon bizományosainkat, akik még a márciusi elszámolást nem küldték be, azt azonnal juttassák el hozzánk a pénz egyidejű átutalása mellett.

Elaludt az ékszerész, kifosztották az üzletét

Constanta, április 12.

Érdekes körülmények között loptak meg egy constantai ékszerészt. A Carol utcán van egy ékszerüzlet, amelyben délután csak a tulajdonos, Marcus Tanase tartózkodott. Tanase nagyon fáradt volt, mert lehajtotta a fejét a pultra s elaludt. Egy tolvaj meglátta az alvó ékszerészt, belépett az üzletbe és elloptott 11 órát, 13 gyűrűt és más értékes dolgokat. Az ékszerész sokkal később ébredt fel és elhülve látta, hogy a mig aludt, kifosztották üzletét. Jelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a vakmerő tolvaj kézrekerítésére.

Ludendorff visszautasítja a marsallbotot

Berlin, április 12.
Hire terjedt, hogy Hitler Ludendorff tábornagnak a marsallbotot adományozta. Most a lapok azt írják, hogy bár tény az, hogy Hitler felajánlotta Ludendorffnak a marsallbotot, de a hadvezér nem fogadta el azt. Ludendorff azzal utasította vissza a magas kitüntetést, hogy ez főjösleges, de késő is már. Ő nem vehet kezébe marsallbotot. A párisi lapok nem mulasztják el megírni, hogy a hivatalos magyarázatnak van

egy nem hivatalos verziója is, amely szerint Ludendorff sértve érezte magát, hogy Hindenburgnak a legfelsőbb német birodalmi államtanács már évekkor ezelőtt megadta a marsallbotot és Mackensen tábornagy is marsall, csupán őt, aki Németország legfőbb vezére volt, mellőzték ennél a kitüntetésnél. Más verzió azonban azt emeli ki, hogy Ludendorff nem akarja a marsallbotot Hitleről elfogadni.

Tűzharc Szófia uccáin a rendőrség és kommunisták között

Egy-egy halottja van mindkét részről az összeecsapásnak

Szófia, április 12.
Bulgáriában a kommunista üldözés tovább folyik. Megtörténik, hogy a hatóságok az uccán vesznek üldözőbe kommunistákat. Tegnap három kommunista a rendőrök elől egy lakatlan házba menekült. A rendőrség felszólítására a kommunisták revolver-

lövészekkel és bomba használatával válaszoltak. A rendőrség erre szintén fegyverhez nyúlt és rövid idő alatt heves tűzharc keletkezett a két tábor között. A harc hevében egy kommunista és egy rendőr halottan esett össze. A másik két kommunistának a háztetőn át sikerült elmenekülnie.

Parasztlázadás Északkinában

A sómonopolium bevezetése miatt törtek ki a zavargások, melyeknek husz halottja van

Sanghai, április 12.
Északkinában súlyos természetű zavargások kezdődtek. A vidék parasztjai között lázadást szítottak a kormány azon rendelete ellen, hogy bevezetik a sómonopoliumot. Egészen komoly méreteket öltöttek a zavargások Hupegh tartományban, ahol 13 kerületben a parasztok fegyverrel támadták

meg a sómonopolium tisztviselőit. A rendőrség és a parasztok között véres összeütközések voltak. A rendőrség segítségére katonaságot küldtek, a katonaság gépfegyvert is használt. A sortűznek több mint 20 halottja van. Az egész tartományban kihirdették az ostromállapotot.

Halálos vasuti szerencsétlenség Baia-Mare központjában

A városon keresztül haladó vonat elkapott és összeroncsolt egy nagyothalló uriasszonyt

Baia-Mare, április 12.
Halálos vasuti szerencsétlenség történt Baia-Maren. A baia-marei és a baia-spiei vasutvonal a városon halad keresztül. Két oldalán kertek húzódnak el. Hoffman Árpád nagykereskedő felesége a vasutvonal mentén igyekezett kerti felé. A nagyothalló uriasszony nem hallotta a mögötte teljes sebességgel robogó mozdony zaját. A

mozdony olyan szerencsétlenül kapta el az asszonyt, hogy teljesen összezúzta testét. Mi re megállították a mozdonyt, az asszony már halott volt. A mozdonyvezetőt letartóztatták, mert megállapította a vizsgálat, hogy a mozdonyra idegeneket is felvett, a mi szabályellenes és a velük való beszélgetés közben nem figyelt az útra.

Meghalt egy 100 lejes fogadás miatt

At akarta uszni a Dumát de belefult a vállalkozó szellemű legény

Chisineu, április 12.
A chisineui rendőrfelügyelőséget értesítette az ismaili rendőrség, hogy különösen tragikus eset történt tegnap Copanca Ismail egyik külvárosában. Poida Vasile legény fogadott barátjával, hogy bemegy a jég hideg Dunába, felúszik és vissza tér. A fogadást 100 leiben kötötték meg. A fogadásban összesen öt fiu vett részt, akik fejenként husz lejjel voltak érde-

kelve a "vállalkozás"-ban. A fiu levetette ruháit és beleugrott a vízbe. Sikerült is neki a folyó közepéig uszni, mintegy 200 métert, de amikor

vissza akart uszni, görcsöt kapott és az ijedségtől megdermedt legények szemé előtt a mély vízbe fulladt.

A rendőrség megindította a vizsgálatot, egyben a fogadó legények ellen is eljárás indult.

Svédország is fegyverkezik

Stockholm, április 12.
A svéd tengerészet és légügyi vezetők kérték, hogy a kormány a költségvetésnek bizonyos százalékát szánjon harci és bombavető repülőgépek vételére. A repülőgépek az ország védelmét célozzák.

50 ezer munkás sztrájkol Mexikóban

Mexiko, április 12.
Puebla államban tegnap kimondották az általános sztrájkot. A sztrájkhoz ezidő szerint 50.000 munkás csatlakozott. A kormány csapatokat rendelt azokra a vidékekre, ahol a munkások sztrájkja valamely veszedelemet jelenthetne a közbiztonságra. Azt hiszik, hogy a főváros munkásai szimpátia sztrájkot kezdenek.

Három terroristát halálra ítélték Bulgáriában

Szófia, április 12.
A nevrocopi katonai törvényszék újabb három halálos ítéletet hozott a Mihailov terrorcsoporthoz tartozó egyének fölött. A szervezet főnökeit névszerint Ivan Mihailovot, Corčevet és Nastevet halálra ítélték, míg más 5 terroristát börtönbüntetéssel sújtották. Az ítélet nagy szenzációt keltett, mert eddig az volt a látszat, hogy a Mihailov csoport tagjait a bíróságok kimélik és nem viszik ügyüket a tanács elé.

Víz helyett vitriolt ivott egy 8 éves fiú

Constanta, április 12.
Súlyos szerencsétlenség történt Constantán. Cojocar Nicolai nyolc éves fiúcska szüleinek lakásán egy üvegből ivott, azt gondolva, hogy abban víz van. Tragikus véletlenségből az üvegben vitriol volt és a gyerek összeégett belső részeit. Haldokolva szállították a kórházba, ahol azonnal operáció alá vették. Életben maradásához nincs remény.

50 lejjel nyerhet 250.000 leit,

50 000, 25 000, 10 000 stb nyereményeket az Erdélyi és Bánáti Népkisebbségi Újságíró Szervezet készpénz sorsjátékán.

Sorsjegyek kaphatók lapunk kiadóhivatalában, Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. Postai rendelést az összeg és portó (rendes levél 7 lei, ajánlott levél 17 lei) előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk. Minden sorsjegyre 1 lei repülőbélyeg fizetendő.

RÁDIÓMŰSOR

SZOMBAT

BUCUREȘTI: 13: Lemezek 13,45: Lemezek 14,45: Hírek 14,40: Könnyű lemezek 18: Dinicu zenekar. 19: Hírek 19,15: Dinicu zenekar. 20,20: Új amerikai lemezek 21: Karének. 21,35: Jazz. 22,30: Üzenetek. Hírek 23,15: Vendéglői zene

BUDAPEST: 7,45: Torna, gramofon 11: Hírek. Felolvasás. 13: Ákon Lajos vokálkvintettje. 14,30: Katonazene 15,40: Hírek 17,10: Gyorsíróverseny. 17,45: Hírek. 18: Kosztolányi Dezső előadása. 18,20: Jazz zenekar. 19: Rádió előadás. 19,30: Szalonzene. 21: Matolcsi Margit magyar nótákat énekel Pertis Jenő cigányzenekarának kíséretével. 22: Hírek 22,20: Skandináv est. 23,50: Operaházi zenekar.

3. oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935 ÁPRILIS 14.

A POTYAUTAS

88

— De igen — bólintott a professzor rekedten. — Amikor a sétatödélyzetről befordultam a folyosóra egy ember rohant velem szemközt. Nagyon földultnak látszott és egyenesen a kapitány kabinja felől jött talán éppen odabentről. Mr. Fische volt! Most már önre bízom vonja le további következtetéseit.

A professzor ismét az ajtó felé fordult Hand ezúttal nem tartotta vissza. Sietve becsukta utána az ajtót és így szólt:

— Azt hiszem, most a legfontosabb, hogy kihallgassuk mr. Fische. És hogy mindennek a mélyére láthassunk, sajnos, kénytelenek vagyunk miss Caldwellt is kihallgatni.

A gróf bólintott. Hand intésére azonnal elküldtem a stewardot miss Caldwellért és mr. Fischeért. Mialatt várakoztunk, Hand is és a gróf is mélyen hallgattak. De abban a pillanatban, hogy a szobába léptek, a gróf mosolyogva állt föl és átadta a helyét miss Caldwellnek. Mr. Fische nagyon letörtnek látszott.

— Térjünk mindjárt a tárgyra — kezdte Hand gyorsan. — Ma reggel mindenfelé mesélték a iajón, hogy a kapitány elvette fölém Mr. Lyons ékszereit. Ön bizonyosan azonnal kitalálta Mr. Fische, hogy az ékszereket én szedtem ki az ön kabinjából. Attól félek, mindaddig nem menthetem ki magam kéretlen betörésemért az ön kabinjába, míg meg nem magyarázza, hogy hogyan kerültek önhöz ezek az ékszerek?

— Elmondok mindent, amit tudok. Bizonyosan emlékszik még micsoda ijesztő kalandja volt múlt éjszaka Miss Caldwellnek és Miss Fenwicknek? Bizonyára tudja, hogy engem is felköltöztettek, úgy hogy hajnalig ébren ültem velük együtt. A csillapítószert, amit Melcher doktor adott Miss Fenwicknek, nagyon elálmósította. De minden erejével küzdött az elalvás ellen; azt mondta, hogy inkább ébren akar meghalni, mint álmában. De a gyógyszer végül mégis erőt vett rajta és elaltatta. Közben elszívtam valamennyi cigarettámat és a kabinomba mentem friss dobozért. Vajamennyi cigarettámat a kofferem fenekében tartottam és, amikor érte nyultam, az ékszerek kerültek a kezembe. Rejtőniesen megijedtem! Ez az egész!

Hand elgondolkozva ráncolta össze a homlokát.

— Ezek szerint úgy látszik, az ékszereket valaki belopta a kabinba, hogy a gyantut önre irányítsa. Bizonyos, hogy az a csuklyás férfi tetette, aki annyira megrémítette miss Caldwellt és miss Fenwicket a folyosón. És most még valamit kérdezek, mi Fische. Ugy tudom, hogy ön éppen a kapitány kabinjának közelében tartózkodott, amikor meggyilkolták.

Miss Caldwell felsóhajtott. Kezébe temette az arcát. Mr. Fische egy pillanatra lehunyta a szemét.

— Az igaz, hogy elmentem az ajtaja előtt, amikor ő már holtan feküdt a kabinjában — süttögte a fiatalember.

— Alighanem. De mit kerestett ottan?

— Láttam, hogy vihar közeledik és adni akartam, hogyan vélekednek róla a szakértők. De egyiküket sem tudtam megkérdezni és amikor éppen ott jártam, egyszerre csak meghallottam miss Fenwick sikolyát. Nagyon megijedtem és habozás nélkül a segítségére siettem.

— És nem látott senkit a folyosón, a kapitány ajtajának közelében?

— Egyáltalában senkit.

Hand mosolygott és felállott székéből. — Azt hiszem most már sokkal tisztább a kép. Remélem, mr. Fische, az ön elálopota is rövidesen jobbra fordul. A vihar valamennyiünket levethet a lábunkról.

(Folyt. köv.)

4. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935. ÁPRILIS 14.

A külügyi államtitkár kijelentése szerint

Amerika nem avatkozik be a jövő európai háborúba

Washington, április 12.

Az Egyesült Államok külügyi államtitkára, Hull szenátor kijelentette, hogy bár meghívták az Egyesült Államokat a stressai találkozóra, de Amerika nem megy el Stresa-ba, mert fontosnak látja, hogy megőrizze függetlenségét. Nem következhetik be még egyszer 1916, amikor az Egyesült Államok

meggondolás nélkül lépett be a világháborúba. Mert a békekötés után

őszintén be lehet valani, hogy azon a véletlenül múlt Amerika győzelme, hogy Japán az orosz háborúból túl fáradtan került ki.

Amerika nem mehet még egyszer bele egy bizonytalan kimeneteli háborúba.

SPORT

Baleset és betegség ellen biztosítani fogják a futballistákat

Timisoara, április 12.

Az új kerületi bizottság annak idején olyan határozatot hozott, mely szerint a futballisták a jövőben orvosi vizsgálat alatt állanak és minden hónapban egy-egy orvos fogja felülvizsgálni egészségi állapotukat.

Most a kerületi bizottság egy újabb, nagy horderejű újítást akar bevezetni. Ezért a legutóbbi ülésre meghívta az egyesületek elnökeit, akiknek az egész tervezetet előadta és hozzájárulásukat kérte. Arról van ugyanis szó, hogy a futball annyira kemény játékká lett, hogy sürűn fordulnak elő balesetek, sok esetben súlyos természetűek is, amikor egy-egy játékos heteken keresztül kénytelen az ágyat őrizni és munkájától elmaradni. De előfordulnak láb- vagy karföresek is, sőt rokkantság is előadódott már.

A kerületi bizottság úgy látja, hogy valakinek kell a futballistákon segítenie, mert megengedhetetlen, hogy emberek egyszerűen kockára tegyék testi épségüket a nélkül, hogy biztosítva legyenek már eleve arra az esetre, ha valamilyen baleset, vagy szerencsétlenség érné őket. A kerületi bizottság ebből az elgondolásból kiindulva, úgy határozott, hogy

minden egyes futballistát biztosítani fog. A javaslatot, amely még kezdő stádiumban van, az egyesületek vezetői örömmel fogadták, mert köztudomású, hogy az egyesületeknek súlyos gondot okoz, ha egy-egy játékos megsérül. Mert hiszen a legtöbb esetben nincsen meg a pénz arra, hogy a legelső kiadásokat fedezzék, nemhogy a játékos a munkabérvészteség miatt kárpótolják.

Kikapott a bucurestii Macabi a zsidó olimpián

Tel Aviv április 12.

Nagy közönség előtt zajlanak le az egyes mérkőzések, az eddigiek szerint a futballtorna favoritja Palesztina.

Német Macabi—Macabi—Bucuresti 4:1 (1:0). A bucurestii csapat gólját Székely lőtte.

Palesztina—Anglia 6:1 (3:1). Nagy meglepetés.

Palesztina—Lengyelország 2:0

Litvánia—Anglia 2:0 (1:0).

Lengyelország—Litvánia 3:1. Nagy vereség és botrány miatt félbeszakadt.

„Braun mama” neveli a holland uszó-utánpótlást

Amsterdam, április 12.

„Braun mama”, akit az egész világon, mint a legjobb uszótrenérnőt ismernek, elvállalta a hollandi ifjúsági uszók edzését is. Ami azért feltűnő, mert Braun mama eddig csak leányokat tanított, de azokból az-

tán világklasszisokat nevelt. Így a 15 éves Willy den Ouden és Mastenbrock is az ő keze alól került ki és javítják egyre-másra a világrekordokat. A hollandok most remélik, hogy a 12—15 éves holland fiukból is világnagyságokat nevel Braun mama...

APRÓ SPORTHIREK

— Mégis lesz Ausztria—Románia mérkőzés — de csak az ősszel, — miután az osztrák szövetség közölte, hogy június 6-án nem tud játszani Bucurestiben. Június 6-ra most Törökország válogatottját akarják megnyerni.

— Csik 100 méteren: 58.4 mp! A budapesti uszókeret legutóbbi tréningjének legkiemelkedőbb eseménye Csik Ferenc remek

100 méteres uszása volt. Kiváló bajnok, egyedül uszva beállította 58,4 mp-es rekordját. Részidő a következők: 33 méter 16,8 mp. 50 m, 27 mp 66 kétharmad méter 36,8 másodperc.

— Moti Spakow győzelme Párisban. Moti Spakow, Románia sokszoros ökölvívő bajnoka, legutóbb a nála 8 kilóval nehezebb olasz Giuseppe Sanga ellen pontozással győzelmet aratott.

Orosz ujságírók jönnek Romániába

Bucuresti, április 12.

A jövő hónapban orosz ujságírók jönnek Romániába, tanulmányutra. Az ujságírók között jön az Izvestija főszerkesztője is.

Százezer lejes betörés Hunedoarán

Hunedoara, április 12.

Vakmerő betörést követtek el ismeretlen tettesek a múlt éjjel Hunedoarán. A betörők az ablakon keresztül behatoltak Sartoris Kálmán igazgató lakásába, ahonnan rengeteg ruha- arany- és ezüsttárgyat vittek magukkal. A kár meghaladja a 100 ezer lejt. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be a betörők kézrekerítésére.

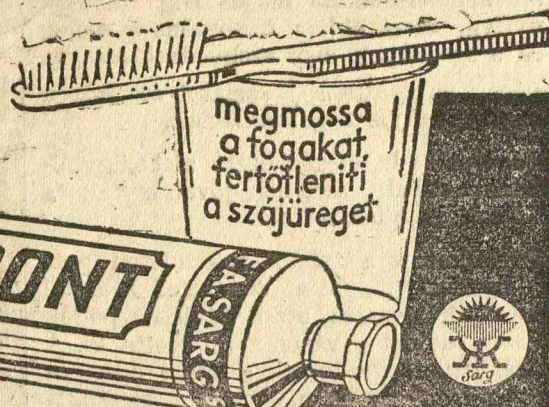

A HABZÓ FOGKRÉM

A fogak legnagyobb veszélye: a tisztatlanság!

Mily könnyű azonban a fogak tisztítása és épségben tartása KALODONT-fogkrém segítségével! A dusan habzó KALODONT-fogkrém eltávolítja az ételmaradékokat és baktériumokat.

Tehát: reggel és este — KALODONT!

megmossa a fogakat fertőtleníti a szájüreget

Tizenkétfélmillió költséggel

Sugárut épül Satu-Maren

Kölcsonból fedezik az építés költségeit

Satmar, április 12.

A város vezetősége nagyszabású tervet dolgozott ki. A főteret az állomással sugárutal akarják összekötni, amelyet mintegy hatszáz méterre kellene megépíteni. A munkálatok tizenkét millió leibe kerülnek.

Az új sugárut egészen más külsőt adna Satmar arculatának. A Traian-ucca és a Ferdinand ut sarkán épül az új megyeháza, amely a sugárut révén szép perspektívát kapnak. A városháza pedig négy uccára nyílna. A terv szerint a sugárut vonalán üzletsort létesítenének. Egy emeletes házat a városnak meg kell vásárolnia és lerombolnia. A római katolikus püspökségtől 300 négyszékméternyi területet kérnek. Dr.

Pogatias János prefektus és dr. Chereches János polgármester küldöttségileg keresték fel Fiedler István megyéspüspököt, akivel a püspöki kerti átsejeléséről tárgyaltak. A megyés püspök kilátásba helyezte, hogy a kérdéses területet díjmentesen adja át, cserében viszont bizonyos előnyöket kér a püspöki kerti többi részét illetően, továbbá a plebánia épületének jogi helyzetét kívánja tisztázni. Dr. Chereches polgármester nemrégén Bucurestiben a tervezetét bemutatta az illetékes minisztereknek is, akik legmesszebbmenő támogatásukat ígérték. Az új sugárut költségeit kölcsonnal akarják fedezni.

Ujból megjelentek a kolumbácsi legyek Bihormegyében

Oradea, április 12.

A megyei főállatorvosi hivatal közlése szerint Beiu, Tinca, Vascau, Beius és Ceica járásokban ismét megjelent a kolumbácsi légy, amely nagy pusztításokat végez. A főállatorvosi hivatal utasításokat adott a

lakosságnak, hogy állataikat elszórtított istállóikban tartsák, hogy ezzel elejét vegyék a kolumbácsi legyek pusztításának. Valószínű, hogy az idén a legyek által okozott károk nem lesznek olyan nagymérvűek, mint az elmúlt évi szárazság idején.

Zsákbavarrva csempészik be az embereket az Egyesült Államokba

Amikor a rendőrök leleplezték a csempészeket, százötven zsákbavarrt embert a tengerbe löktek

Washington, április 12.

Megdöböntő leleplezéseket tett az amerikai szenátusban Mac Cormack, a bevándorlás szövetségi megbízottja. A megbízott szerint a csempészek nemcsak árukat visznek be az Egyesült Államok területére, hanem embereket is. Előadta Mac Cormack, hogy Cuba szigetéről százötven embert úgy akartak az Egyesült Államok területére csempészní, hogy az embereket egyszerűen zsákokba varrták. Amikor az Egyesült Államok partjai közelébe értek, a csempészek észrevették, hogy egy rendőrökkel megrakott csónak közeledik a hajó felé. Erre minden lelkiismeretfurdalás nélkül

felnyalábolták az élő emberekkel telt zsákokat és egyszerűen belehajították a tengerbe. Mind a 150 ember a rendőrök szemelátvára fújt a tengerbe.

Egy másik, szintén megrendítő eset, hogy két gazdag embert akartak becsempészní az Egyesült Államok területére, a csempészek elvitték őket egy lakatlan szigetre, ahol meztelenre vetkőztetve és arany fogakat kitördelve, otthagyták őket. Ha véletlenül más hajó fel nem veszi őket, mind a ketten ott pusztulnak.

Mac Cormack kérte, hogy a szenátus szavazzon meg erélyes törvényt a csempészet megfékezésére.

Nyolc napja alszik egy bistrítai kislány

Bistrița április 12.

Eichner Berta 15 éves leánya nyolc nappal ezelőtt áomba merült és azóta semmi féle orvosi segítséggel nem tudák felébreszteni. A leánya nem halt meg, mert léleklizik és a vérkeringése is rendes, csak nem ébred fel. Az orvosok most szükségesnek látták, hogy mesterségesen táplálják, mert táplálék nélkül meghalna. A városka izgatottan várja, hogy milyen fejleményei lesznek a szokatlan tünetnek.

Időjárás

Déli, délnyugati légáramlás, kevés felhőzet, inkább csak nyugaton. A hőmérséklet egyelőre nem változik lényegesen.

5 oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935 APRILIS 14.

Csak május 1-én zárják be a népkonyhákat

Tegnap délután öt órakor Mosoiu Tibériu dr polgármester elnöklete alatt ülést tartott a város ideiglenes bizottsága. A tárgysorozat pontjai között szerepelt a népkonyhák kérdése. A kulturügyi osztály javasolta, hogy

a népkonyhákat május 1-ig tartsák nyitva, mert akkor beköszönt a meleg és a szegények nem szenvednek annyit. A tanács elfogadta a javaslatot és így a népkonyhák május 1-ig fennállnak.

Bucurestiből megérkezett a belügyminisztérium leirata, melyben jóváhagyták a város itaxa és adókiivetését.

Foglalkozott a tanács a Titulescu potlékok ügyével is. Mint ismeretes 1921-től kezdve a törzsgizetés után Titulescu pótlék járt volna, de ezt a város nem fizette ki. A tisztviselők pert indítottak a város ellen és a bíróság kötelezte is a várost, hogy 1921-

től visszamenően fizessen hét millió lejt. Ezt az összeget aztán kompenzálták és

az évek folyamán a tisztviselők meg is kapták járulékuik legnagyobb részét.

Összesen 881.933 lej maradt fenn s ezt az összeget ugyancsak kompenzálni akarják. A tanács az ügylet megadta az engedélyt.

A tanács ezután Vancea Áron törvényszéki tisztviselő ügyével foglalkozott, akit irodafőnöki minőségben a városhoz helyeztek.

Nagyon érdekes volt a Kegyesrendi Kórház kérése felett keletkezett vita. A Kegyesrendi Kórház ugyanis taze mentességet kért, viszont a közigazgatási törvény értelmében magánszanatóriumok nem élvezhetnek kedvezményeket. El kell tehát dönteni, hogy vajjon a egyesrendi Kórház magánszanatórium-e vagy sem.

Oradea pincérei a borra való rendszer eltörlése mellett

Néhány nappal ezelőtt már beszámoltunk arról, hogy a vendéglős-ipari munkások szakszervezete tárgyalást kezdett a főpincérekkel egy kollektívszerződés megkötésére. A vendégipari munkások

a százalérendszer bevezetését követelik s nem hajlandók tovább borra való rendszer mellett dolgozni.

Az utóbbi napokban a mozgalom már nagyon előrehaladott stádiumba jutott és a vendéglős-ipari munkások szakszerveze-

te benyújtotta Clonda munkügyi inspektornak a 26 pontból álló kollektívszerződést.

A munkügyi inspektor aztán összehívja a főpincérek és a vendéglős-ipari munkások delegátusait és megindulnak a tárgyalások. A pincérek mindenre elvannak szánva s mint értesülünk különösen azért vannak elkeseredve, mert a főpincérek hallani sem akarnak az egyezkedésről. A mozgalom alakulására hoi napi számunkban visszatérünk.

Csak tíz napig játszhat városunkban a színtársulat

Jelentettük már, hogy a Thália színház igazgatósága kérvényt adott be a városhoz, melyben április 20-ra kérték a színház átadását. A színház igazgatósága husz napra kívánta megkapni a színházat s tekintettel arra, hogy a 100 napos ciklusból csak 60 napot játszottak le, azt hitték, hogy a város nem gördít akadályokat, a játéktérminus elé.

A város azonban érdekes álláspontra helyezkedett. Kijelentették ugyanis, hogy a Thália lejátszotta a szerződésben kikötött napokat

s az a külön szerződés, amelyet a Thália az Omnia mozgószínházzal kötött s melyet a város haligatolagosan tudomásul vett, csak a két szerződő félre tartozik.

A város nem szólhat bele az Omnia mozgószínház magánügyeibe s nem áll módjában csak tíz napot engedélyezni. Minden további megállapodás az Omnia mozgó igazgatóságától függ.

A jelen pillanatban tehát bizonytalan a helyzet de remélhetőleg sikerül a megegyezés a színház igazgatósága és az Omnia mozi között.

Vasárnapi sportprogramm

A vasárnapi Nemzeti Bajnoki mérkőzésre a Crisana vezetősége még mindig nem állithatja össze a csapatot.

A játékosok szorgalmasan tréningelnek és biztató formát árulnak el, de egy-két poszton még bizonytalan, hogy kit szerepeltessenek. Probléma a vezetőségnek, hogy a sérült Matei helyett kit állítsanak be. Minden valószínűség szerint Nagy jön előre centerbe és Karlach lesz a közép fedezet. Ebben az esetben Püllök, Szabó II Romanescu, Groh, Karlach, Szőke, Clonca Pintye Nagy Barátky Stetj lesz az összeállítás. Természetesen ez nem végleges, valószínűleg a mérkőzés előtt jelölik ki a végleges keretet.

A mérkőzés fél 4 órai kezdettel Oravetz vezetése mellett a Carol pályán lesz megtartva. A mérkőzés után loverseny lesz.

Két érdekes mérkőzés lesz vasárnap a Mihai Vajda pályán.

Délután 11 órai kezdettel a safu-marei Olympiával mérkőzik a Törekvés a B) divízió keretén belül. Az Olympia az elmúlt héten a Crisanát verő TAC-al eldöntetlenül végzett, így hát a Törekvésnek minden erejét össze kell szedni, ha győzni akar. Barátky vezetése alatt egész héten szorgalmasan készült a piros-fehérű legénység és minden bizonnyal ki fogja harcolni a győzelmet.

Délután fél 3-kor a Makkabea a Kinizsivel játszik első osztályu bajnokit. A Makkabea jó formát mutatott legutóbbi mérkőzésén. de a Kinizsi nem könnyű csapat. A küzdelem teljesen nyílt.

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA

Az anyakönyvi hivatalból

HAZASSAGOK

Fernbach Mihály—Lendcai Erzsébet, Pinte Jeremiás—Kabunár Virág, Katz Ernő—Silberstein Julia. Szentgyörgyi Sándor—Görbe Mária, Kirschbaum Mór—Goldberger Regina, Glück Gyula—Farkas Magda, Lajer János—Meleg Mária, Kovács Antal—Szabó Erzsébet, Radulescu Metadie—Boslea Viktória, Herskó András—Fried Eugenia, Kozák Árpád—Berki Gizella, Tótn László—Mikó Anna, Csillag Zoltán Kirschenbaum Szerén.

SZÜLETÉSEK

Végh Erzsébet, Leibovici Lajos, Tobiás Florica, Costan Irma, Gábor Juliánna, Szalcsi Géza Surányi Margit, Weisz András, Berke Gyula; Német Erzsébet, Muránszky László, Fischer Agóta, Kodáncz Lajos, Tivadar Viktor, Lakatos Juliánna, Mudura Ilona, Mudura Mária, Friedmann Toma, Milescu Adrian, Bradea Emil, Berhencz Ferenc Iró Ernő, Siferi Juliánna, Firez György Fejdmann Viktor, Teodor Ernő, Stroe Eugenia, Hudea László, Konreich Pál, Kovács Géza, Kordován Sándor.

HALALOZÁSOK:

Arany Imre 29 éves, Geszti Mihály 105 éves, öz. Klein Ferencné 83 éves, Mészáros Lajos 65 éves, Hován István 23 éves, Lénárt András 69 éves, öz. Csákvary József, né 76 éves, Baumann Tibor 34 éves, Orosz 60 éves, öz. Bicsák Istvánné 69 éves, Hajdu Mihály 24 éves, Varau Mihály 24 éves, Erdelyi Lajos 71 éves, Kovács Ilona 23 éves, Zudor István 40 éves, Popadiu János 4 hónapos, Mazsu Sándor 58 éves, Popa Péter 49 éves, Friedmann Toma 2 napos, Friedmann József 86 éves, Benedek József 73 éves, Könyves János 82 éves, Szilagyi József 44 éves, öz. Hermann Péterné 66 éves, Bambes Demeterné 27 éves, Bónis János 30 éves, Láng Dávid 75 éves, Tóth Gyula 3 és fél éves, Bogescu Virgiliu 33 éves, Simenszky Gyula 53 éves, Vasadi Ferenc 78 éves, Vékony Magda 7 éves, Turzó Imre 5 uónapos Fogas Emilia 28 éves.

Mozgószínházak műsora:

Apollo Mozdó

A Vig özvegy

Capitol Mozdó:

Egy szerelmes szép asszony regénye

Heyman Színkör

A rendőrség jelenti...

OMNIA MOZGÓ:

1) Neccajd meg az uradat. 2) Elloptak egy milliót.

APROHIRDETESEK

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik fizetéssel. Str. Delavrancea 15 Vulcan gumi javító. 2285

Kiszolgáló kisasszonyt és kifizető lányt keresek belépésre, ki már hasonló üzletben volt, előnyben. Aszód, Sas palota. 2286

Egy jókarban levő sima bőrvarrógép eladó. Str. Moldova 59. 2289

Jól főző mindenest április 15-ére keresek. Str. M. Corvin 1. Emelet 2288

Gyermekeken fiatal házaspár házmesteri vagy portási állást keres. Össi telep 24. ucca, 14. szám. 2287

Csomagolni jól tudó ügyes fiatallembert expedíornak, ki biciklizni tud, felveszünk délután 4-től 3 órai elfoglaltsággal. Cim a kiadóban. 2280

Jegyszedőnk korzó székekhez románul is tudók, felvétetnek. Str. Astra 23. emelet.

Az Oradea-i Strand uszodába, kabínosok, kik perfect bírák a román, magyar nyelvet, készpénz garanciával felvétetik. Er deklódni Magyar Mihály bérlőnél. Strada Plevnei 7. 2290

Gyermekek mellé leányt ki háztartásban segít felvétetik. Strada Nic. Zsiga 42. Szász 2293